

*О.М. Балакірева,
канд. соціол. наук*

Д.А. Дмитрук

*Olga M. Balakireva,
Ph.D. in Sociology*

Dmytro A. Dmytruk

РЕЗУЛЬТАТИ ТЕЛЕФОННОГО ЕКСПРЕС-ОПИТУВАННЯ МЕШКАНЦІВ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ УКРАЇНИ ПРОВЕДЕНОГО 1–2 ЛИПНЯ 2006 р.

- Ставлення до коаліції та оцінка ролі Президента
- Електоральні настрої мешканців обласних центрів
- Оцінка зміни загальної ситуації в Україні
- Чемпіонат світу з футболу: рівень зацікавленості та кращі гравці збірної України

*Опитування проведено в усіх обласних центрах України та місті Києві.
Всього опитано 2234 респонденти віком від 18 років і старше.
Стандартні відхилення не перевищують 2%.*

1. Ставлення до коаліції та оцінка ролі Президента в її створенні

За даними проведеного опитування мешканців обласних центрів, можна стверджувати, що зараз не існує домінуючого ставлення до створеної коаліції. Хоча частка тих, хто негативно оцінює створення коаліції, не значно більша за кількість тих, хто надає позитивні оцінки, наявність 12% респондентів, які вважають коаліцію неіснуючою або номінальною, свідчить про перебування суспільства у стані невизначеності.

Таблиця 1.1

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?”, %

Негативно	38
Позитивно	33
Вважаю, що коаліції не існує	12
Мені байдуже	10
Важко відповісти	7

Найбільш позитивно створення коаліції оцінюють респонденти, опитані в м. Києві (66%), мешканці Західного* (49%) та Північного (32%) регіонів. Найбільше тих, хто негативно оцінює створення коаліції, серед жителів обласних центрів на Сході країни та у південних обласних центрах.

Таблиця 1.2

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?”, залежно від регіону опитування, %

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Позитивно	49	32	66	32	17	17
Негативно	22	39	17	31	53	46
Вважаю, що коаліції не існує	12	10	12	14	9	17
Мені байдуже	9	9	2	12	12	14
<i>Важко відповісти</i>	8	10	3	11	9	6

Отримані дані вказують на те, що ставлення до створеної коаліції не залежить від віку опитаних респондентів.

Незважаючи на намагання Президента В. Ющенка дистанціюватися від процесів створення коаліції, саме його вважають відповідальним за її створення і забов’язаним активно втручатися в переговорні процеси. Понад половина опитаних (54%) вважають, що В. Ющенко повинен активно впливати на роботу коаліції.

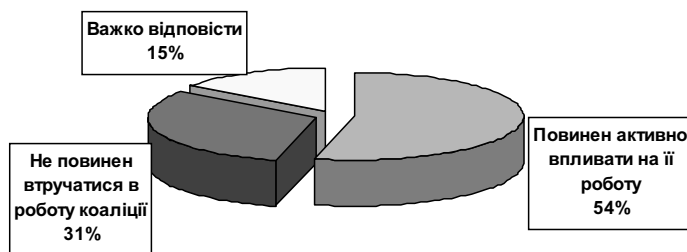

Рис. 1.1. Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?”, %

Підтримують ідею активного впливу Президента на коаліцію в усіх без винятку регіонах: найбільш активно відстоюють цю думку опитані в Західному регіоні та в м. Києві, найменше – в східних та південних обласних центрах країни.

* Західний регіон: Луцьк, Рівне, Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль, Ужгород, Чернівці; Центральний регіон: Хмельницький, Кіровоград, Черкаси, Полтава; Північний регіон: Житомир, Чернігів, Суми; Південь: Одеса, Херсон.

Таблиця 1.3

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?”, залежно від регіону опитування, %

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Повинен активно впливати на її роботу	60	56	63	59	48	47
Не повинен втручатися в роботу коаліції	27	23	33	25	34	35
<i>Важко відповісти</i>	13	21	4	16	18	18

Таким чином, отриманні дані засвідчують, що на час проведення опитування відповідальність за роботу коаліції покладається на В. Ющенка. За умов відсутності прозорих домовленостей та погодженості дій це можна трактувати як фактичне звинувачення у бездіяльності та покладання провини за неефективність коаліційних переговорів.

Доволі важливим фактором для розуміння настроїв мешканців великих міст є усвідомлення того, що зараз конкурують два варіанти коаліції – “помаранчева” та “широка”. Цілком зрозуміло, що через специфіку вибірки (чисельність населення обласних центрів на Сході значно переважає наявне населення обласних центрів на Заході, в Центрі та Півночі) популярність “широкої” коаліції виглядає дещо завищеною. За умов проведення масового опитування, яке включатиме опитування в сільській місцевості та малих містах, рівень підтримки як “широкої”, так і “помаранчево-голубої” коаліції безумовно зміниться. В той же час, наведені дані дають змогу оцінити потенціал зорганізованих акцій на підтримку чи проти того чи іншого формату коаліції, який теоретично може бути використаний.

Додатково зазначимо, що на даний час, громадською думкою майже повністю відторгається ідея коаліції БЮТ та Партії регіонів.

Таблиця 1.4

Розподіл відповідей на запитання: “Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?”, %

"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	31
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	30
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	13
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	3
<i>Інша коаліція</i>	1
<i>Важко відповісти</i>	22

Відповідно до стратегії врахування громадських настроїв, вирішального значення набуває регіональний розподіл відповідей на дане запитання. З наведених у таблиці 5 даних можна побачити, що “помаранчева” коаліція має найбільшу підтримку в обласних центрах Західного регіону та м. Києві. Ідея “широкої” коаліції найбільш популярна на Сході та Півдні країни, тут спостерігається і найвищий рівень готовності до коаліції НСНУ та ПР.

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Особливу увагу привертає думка опитаних в обласних центрах Центрального регіону, згідно з якою існують рівні шанси на підтримку “помаранчевої” та “широкої” коаліції. Остання, до речі, навіть має незначну перевагу в чисельності своїх прихильників.

Таблиця 1.5

Розподіл відповідей на запитання: “Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?”, залежно від регіону опитування

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	50	30	63	29	15	15
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	23	34	12	28	39	35
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	3	3	1	5	3	6
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	4	10	14	11	12	26
<i>Інше</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
<i>Важко відповісти</i>	<i>20</i>	<i>23</i>	<i>10</i>	<i>25</i>	<i>30</i>	<i>18</i>

Додаткові таблиці, що характеризують ставлення респондентів до різних варіантів парламентської коаліції

Таблиця 1.6

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від погляду на роль Президента щодо коаліції, %

Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?		
	Повинен активно впливати на її роботу	Не повинен втручатися в роботу коаліції	<i>Важко відповісти</i>
Позитивно	40	32	12
Негативно	33	47	37
Вважаю, що коаліції не існує	12	11	12
Мені байдуже	8	7	20
<i>Важко відповісти</i>	<i>7</i>	<i>3</i>	<i>19</i>

Таблиця 1.7

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від того, яка коаліція вважається найбільш корисною для України, %

Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?				
	"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	Важко відповісти
Позитивно	84	8	12	13	8
Негативно	4	77	47	54	39
Вважаю, що коаліції не існує	5	8	16	15	17
Мені байдуже	4	5	16	11	19
Важко відповісти	3	2	9	7	17

Таблиця 1.8

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від очікуваних змін загальної ситуації в Україні найближчим часом, %

Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?			
	Ситуація поліпшиться	Ситуація погіршиться	Не зміниться	Важко відповісти
Позитивно	70	15	36	24
Негативно	12	57	28	38
Вважаю, що коаліції не існує	4	13	14	15
Мені байдуже	7	9	14	7
Важко відповісти	7	6	8	16

Таблиця 1.9

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталія Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Інші кандидати	Не підтримає би жодного із зазначених кандидатів (проголосував би проти всіх)	Важко відповісти	Не брав би участі у виборах
Позитивно	72	76	6	41	0	30	3	19	9	10	7
Негативно	8	7	76	23	78	33	80	42	41	41	22
Вважаю, що коаліції не існує	7	8	7	29	5	16	6	22	20	14	13
Мені байдуже	9	5	7	3	9	9	3	8	19	18	26
Важко відповісти	4	4	4	4	8	12	8	9	11	17	32

Таблиця 1.10

Оцінка ролі Президента в роботі парламентської коаліції залежно від ставлення на створення парламентської коаліції, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?			Важко відповісти	
	Позитивно	Негативно	Вважаю, що коаліції не існує		Мені байдуже
Повинен активно впливати на її роботу	65	47	56	44	50
Не повинен втручатися в роботу коаліції	30	39	28	24	13
<i>Важко відповісти</i>	5	14	16	32	37

Таблиця 1.11
Оцінка ролі Президента у роботі парламентської коаліції залежно від вибору найбільш корисної коаліції для України, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?				Інша коаліція
	"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	
Повинен активно впливати на її роботу	67	42	54	49	48
Не повинен втручатися в роботу коаліції	27	50	38	36	19
<i>Важко відповісти</i>	6	8	8	15	33

Таблиця 1.12
Оцінка ролі Президента в роботі парламентської коаліції залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталя Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Ірина Кандиат	Не підтримає ви жодного із зазначених кандидатів (проголосував би проти всіх)	Важко відповісти	Не брав би участі у виборах
Повинен активно впливати на її роботу	70	63	49	54	40	58	52	39	52	43	38
Не повинен втручатися в роботу коаліції	24	29	36	40	42	39	37	41	24	28	16
<i>Важко відповісти</i>	6	8	15	6	18	3	11	20	24	29	46

Таблиця 1.13
Оцінка ролі Президента у роботі парламентської коаліції залежно від очікуваних змін загальної ситуації в Україні, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?		
	Ситуація поліпшиться	Ситуація погіршиться	Не зміниться
Повинен активно впливати на її роботу	63	50	55
Не повинен втручатися в роботу коаліції	30	34	29
<i>Важко відповісти</i>	7	16	16
			<i>Важко відповісти</i>
			46
			20
			34

Таблиця 1.14

Вибір формату найбільш корисної для України коаліції залежно від ставлення до створеної парламентської коаліції, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?				Важко відповісти
	Позитивно	Негативно	Вважаю, що коаліції не існує	Мені байдуже	
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	80	3	14	12	15
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	3	26	9	6	4
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	1	4	5	6	4
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	11	43	40	34	27
Важко відповісти	5	23	32	42	50
Інша коаліція	0	1	0	0	0

Таблиця 1.15

Вибір формату найбільш корисної для України коаліції залежно від бачення ролі Президента в роботі парламентської коаліції, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?		
	Повинен активно впливати на її роботу	Не повинен втручатися в роботу коаліції	Важко відповісти
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	40	27	12
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	10	21	7
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	3	4	2
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	27	34	29
Важко відповісти	20	13	49
Інша коаліція	0	1	1

Таблиця 1.16
Вибір формату найбільш корисної для України коаліції залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталія Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Інші кандидати	Не підтримає би жодного із зазначених кандидатів	(проголосуював би проти всіх)	Важко відповісти
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	72	73	2	40	0	25	6	17	10	9	9
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	4	2	32	12	21	21	9	13	6	7	7
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	1	4	6	2	0	3	3	1	4	2	3
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	13	11	42	36	53	34	48	38	32	40	27
Важко відповісти	10	10	17	10	26	17	34	29	48	42	50
Інша коаліція	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	4

Таблиця 1.17
Оцінка найбільш корисної коаліції для України залежно від очікуваних змін загальної ситуації в Україні, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?		
	Ситуація поліпшиться	Ситуація погіршиться	Не зміниться
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	66	15	33
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	3	18	12
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	2	4	3
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	16	36	32
Важко відповісти	13	26	20
Інша коаліція	0	1	0

Таблиця 1.18

Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні найближчим часом залежно від ставлення до створеної парламентської коаліції, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?				Важко відповісти
	Позитивно	Негативно	Вважаю, що коаліції не існує	Мені байдуже	
Ситуація поліпшиться	48	7	8	15	23
Ситуація погіршиться	20	68	53	44	38
Не зміниться	28	19	32	37	27
<i>Важко відповісти</i>	4	6	7	4	12

Таблиця 1.19

Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні найближчим часом залежно від бачення ролі Президента у роботі парламентської коаліції, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?			Важко відповісти
	Повинен активно вливатися на її роботу	Не повинен втручатися в роботу коаліції	Важко відповісти	
Ситуація поліпшиться	26	22	11	11
Ситуація погіршиться	43	50	48	48
Не зміниться	26	24	28	28
<i>Важко відповісти</i>	5	4	13	13

Таблиця 1.20
Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні залежно від вибору формату найбільш корисної коаліції для України, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?						Інша коаліція
	"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	Коаліцію у "Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	Важко відповісти	Інша коаліція	
Ситуація поліпшиться	47	6	16	12	13	0	
Ситуація погіршиться	22	65	57	56	54	67	
Не зміниться	27	24	23	28	23	8	
<i>Важко відповісти</i>	4	5	4	4	10	25	

Таблиця 1.21
Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталія Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Інші кандидати	Не підтримає би жодного із зазначених кандидатів (проголосував би проти всіх)	Важко відповісти	Не брав би участі у виборках
Ситуація поліпшиться	57	40	6	23	3	5	6	18	7	19	11
Ситуація погіршиться	12	27	65	52	77	67	74	54	56	46	46
Не зміниться	28	28	24	22	15	27	20	22	31	22	27
<i>Важко відповісти</i>	3	5	5	3	5	1	0	6	6	13	16